

Vakinhoudelijke voorbeelduitwerking keuzevak

Zorg en welzijn

Welzijn volwassenen en ouderen

Deze vakinhoudelijke uitwerking is in opdracht van de Stichting Platforms Vmbo en met financiering van het Ministerie van OCW in het kader van het projectprogramma Nieuw VMBO ontwikkeld en gereviewd door een team van docenten en vakinhoudelijke specialisten.

De voorbeelduitwerking heeft geen officiële status en is alleen bedoeld om docenten een goede indruk te geven van hoe het keuzevak geïnterpreteerd kan worden om tot een zinvolle en werkbare uitwerking ervan te komen in onderwijs en schoolexaminering.

De vakinhoudelijke uitwerking is gebaseerd op het landelijk vastgestelde examenprogramma voor dit keuzevak (o.a. te vinden op www.platformsvmbo.nl). Het examenprogramma is door het ontwikkelteam uitgewerkt in zo toetsbaar en in het onderwijs herkenbaar mogelijke onderdelen.

Aan deze vakinhoudelijke voorbeelduitwerking kunnen geen rechten worden ontleend.

25 november 2019

© Stichting Platforms Vmbo

K/ZW/8 Welzijn volwassenen en ouderen

Ontwikkelaar	Connie den Boer/ Petra Hondeveld/ Hilde Hoving
Versie	1.0
Datum	25-11-2019

Taak

Volwassenen en ouderen ondersteunen bij de algemene dagelijkse activiteiten en begeleiden bij de keuze voor een passende dagbesteding, de activiteit organiseren en de klant begeleiden

In dit keuzevak leer je volwassenen en ouderen te ondersteunen bij dagelijkse activiteiten en stimuleer je hun zelfredzaamheid. Ook ondersteun je hen bij het zoeken naar een passende dagbesteding en stimuleer je de klant om de dagbesteding te bezoeken.

Daarnaast ga je een activiteit voor volwassenen en/of ouderen organiseren op het gebied van muziek, drama en beeldende vorming. Je houdt daarbij rekening met de mogelijkheden van de klant. Tijdens de activiteit begeleid je de klant, en observeer je het gedrag van de klant. Van deze observatie maak je een objectieve rapportage voor de leidinggevende.

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

K/ZW/8.1 Deeltaak: Volwassenen en ouderen ondersteunen in dagelijkse situaties en hierbij de zelfredzaamheid bevorderen

De kandidaat kan volwassenen en ouderen stimuleren en ondersteunen bij dagelijkse activiteiten, zoals lichamelijke verzorging en voeding verzorgen. Hierbij probeert de kandidaat zoveel mogelijk de zelfredzaamheid van de klant te bevorderen.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	de zelfredzaamheid van de klant stimuleren	x	x	x
2	structuur bieden	x	x	x
3	zorg dragen voor fysieke en sociale veiligheid	x	x	x
4	ondersteunen bij lichamelijke verzorging en hygiëne zonder fysieke overbelasting voor zichzelf	x	x	x
5	voeding verzorgen	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1, A4, A5, A7, A9, A11, A12, A15
- B 7 t/m 10, 12, 13

Uitwerking

K/ZW/8.1.1 de zelfredzaamheid van de klant stimuleren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	aansluiten bij de mogelijkheden van de klant	x	x	x
2	op positieve wijze de klant stimuleren	x	x	x
3	de betekenis van zelfzorg en zelfredzaamheid uitleggen		x	x
trefwoorden; zelfzorg, ADL, HDL, ADL hulpmiddelen, knopenhaak, aankleedstok, schoenlepel, elastische veters, looprek, domotica				

K/ZW/8.1.2 structuur bieden

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	overleg plegen met de klant over tijden en dagindeling	x	x	x
2	een evenwichtige dagindeling bieden	x	x	x
3	rekening houden met de wensen van de klant	x	x	x
4	het belang van een evenwichtige dagindeling toelichten		x	x
trefwoorden ; ondersteuningsaanbod, zorg op maat, dagritme, agenda, planning				

K/ZW/8.1.3 zorg dragen voor fysieke en sociale veiligheid

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de fysieke en sociale veiligheid van de klant waarborgen tijdens activiteiten	x	x	x
2	verschillen erkennen op basis van geslacht, leeftijd en culturele gebondenheid	x	x	x
3	gewoontes, normen en waarden van de klant respecteren	x	x	x
trefwoorden; veiligheidsvoorzieningen, hulpmiddelen, domotica, robotica, privacy, beroepsgeheim				

K/ZW/8.1.4 ondersteunen bij lichamelijke verzorging en hygiëne zonder fysieke overbelasting voor zichzelf

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	ondersteunen bij de persoonlijke verzorging van de klant	x	x	x
2	de privacy van de klant respecteren	x	x	x
3	ondersteuning bieden bij de zorg voor hygiëne	x	x	x
4	de juiste til- en verplaatsingstechnieken toepassen	x	x	x
5	hulpmiddelen op de juiste manier gebruiken	x	x	x
6	ergonomisch werken	x	x	x
trefwoorden; privacy, ergonomie, ADL, rolstoel, rollator, looprek, papegaai, glijzeil, leesloep, gebitsverzorging, haarverzorging, incontinentiemateriaal				

K/ZW/8.1.5 voeding verzorgen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
----------------------------------	--	----	----	----

1	kenmerken van verantwoord voedingsgedrag noemen	x	x	x
2	een gezonde maaltijd samenstellen en bereiden volgens de Schijf van Vijf	x	x	x
3	rekening houden met diëten	x	x	x
4	rekening houden met voedingsallergieën en voedingsgewoonten	x	x	x
5	klanten adviseren en stimuleren bij het bereiden van voeding	x	x	x
6	uitleggen hoe bederf van voeding voorkomen kan worden	x	x	x
trefwoorden; variatie, voedingsstoffen, Schijf van Vijf, vegetarisch, veganistisch, dieet, energiebeperkt, natriumbepert, energieverrijkt, lactosevrij, glutenvrij, halal, koosjer, kauw- en slikproblemen, consistentie, conserveren, TGT, THT				

K/ZW/8.2 Deeltaak: Volwassenen en ouderen ondersteunen bij het vinden van een geschikte dagbesteding in de buurt, het dorp of de stad

De kandidaat gaat samen met de volwassenen en ouderen op zoek naar passende dagbesteding. De kandidaat werkt daarbij vanuit de zelfregie en de zelfredzaamheid van de klant. De kandidaat kan de klant stimuleren om de gekozen vorm van dagbesteding te bezoeken.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	de wensen en mogelijkheden van de klant achterhalen	x	x	x
2	de wensen samenvatten en toetsen of de samenvatting klopt	x	x	x
3	de zelfredzaamheid van de klant stimuleren	x	x	x
4	met de klant diverse passende dagbestedingen selecteren en hierover informatie zoeken	x	x	x
5	de klant op basis van zijn mogelijkheden en wensen helpen bij het kiezen van een dagbesteding	x	x	x
6	de klant stimuleren en motiveren de dagbesteding te bezoeken	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1, A2, A6 t/m 8
- B7 t/m B10, 13 en 14

Uitwerking

K/ZW/8.2.1 de wensen en mogelijkheden van de klant achterhalen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	luisteren naar de klant	x	x	x
2	informerend naar de wensen van de klant	x	x	x
3	zich inleven in de situatie van de klant	x	x	x
4	empathie tonen	x	x	x
5	de zorgbehoefte van de klant achterhalen en in kaart brengen		x	x
trefwoorden; open vraag, gesloten vraag, communicatie				

K/ZW/8.2.2 de wensen samenvatten en toetsen of de samenvatting klopt

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	wensen van de klant bespreken en checken	x	x	x
2	wensen bijstellen indien nodig	x	x	x
3	gesprekstechnieken toepassen, zoals; <ul style="list-style-type: none"> - open vragen stellen - LSD; luisteren / samenvatten / doorvragen 			
trefwoorden; feedback, controle				

K/ZW/8.2.3 de zelfredzaamheid van de klant stimuleren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	overleggen met de klant over diens mogelijkheden	x	x	x
2	hulp bieden waar nodig	x	x	x
3	complimenten geven	x	x	x
4	de klant stimuleren zelf activiteiten te ondernemen	x	x	x

K/ZW/8.2.4 met de klant diverse passende dagbestedingen selecteren en hierover informatie zoeken

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de klant helpen in het gebruik van internet	x	x	x
2	samen met de klant onderzoek doen naar passende dagbesteding in de buurt	x	x	x
3	informatie geven over vormen van dagbesteding	x	x	x
4	passende mogelijkheden aanbieden	x	x	x
trefwoorden; sportief, recreatief, ontspanning, ontmoeting, arbeidsmatig, belevingsgericht				

K/ZW/8.2.5 de klant op basis van zijn mogelijkheden en wensen helpen bij het kiezen van een dagbesteding

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	uitgaan van de mogelijkheden en wensen van de klant	x	x	x
2	adviezen geven die passen bij de klant	x	x	x
3	de klant ondersteunen bij de keuze voor een dagbesteding	x	x	x

K/ZW/8.2.6 de klant stimuleren en motiveren de dagbesteding te bezoeken

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	het belang van dagbesteding uitleggen aan de klant	x	x	x
2	op een positieve wijze de klant motiveren	x	x	x

K/ZW/8.3 Deeltaak: Een (re)creatieve activiteit voor volwassenen en ouderen organiseren en uitvoeren op het gebied van muziek, drama, beeldende vorming

De kandidaat kan zorgen voor een goede voorbereidingen organisatie van een (re)creatieve activiteit. De kandidaat zorgt ervoor dat de activiteit aansluit bij de belevingswereld en de mogelijkheden van de klant, en maakt daarbij gebruik van de eigen creatieve vaardigheden.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	rekening houdend met de mogelijkheden van de doelgroep de activiteit bepalen	x	x	x
2	een idee uitwerken binnen een thema	x	x	x
3	de inzet van hulpmiddelen en materialen bepalen	x	x	x
4	de activiteit organiseren en deelnemers begeleiden	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A 4 t/m 8, 10, 15
- B 7 t/m 10, 12

Uitwerking

K/ZW/8.3.1 rekening houdend met de mogelijkheden van de doelgroep de activiteit bepalen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een passende activiteit voor de doelgroep kiezen	x	x	x
2	de keuze voor een activiteit motiveren		x	x
3	verschillende activiteiten en werkvormen benoemen en aanbieden		x	x
	trefwoorden; activiteitenkalender, activiteitenaanbod, groepssamenstelling, homogeen, heterogeen			

K/ZW/8.3.2 een idee uitwerken binnen een thema

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een activiteitenaanbod samenstellen	x	x	x
2	het activiteitenaanbod kenbaar maken	x	x	x
3	een draaiboek maken	x	x	x
4	een thema koppelen aan de belevingswereld van de doelgroep		x	x
	trefwoorden; seizoenen, feestdagen, programma, publiciteit			

K/ZW/8.3.3 de inzet van hulpmiddelen en materialen bepalen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een lijst van benodigde materialen opstellen	x	x	x
2	een overzicht van benodigde apparatuur maken	x	x	x
3	een kostenbegroting maken		x	x
4	een ruimte of locatie bepalen	x	x	x

K/ZW/8.3.4 de activiteit organiseren en deelnemers begeleiden

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	de activiteit organiseren en coördineren volgens planning	x	x	x
2	de deelnemers begeleiden	x	x	x
3	rekening houden met de verschillen tussen de deelnemers en deze respecteren	x	x	x
4	de taken verdelen onder de begeleiders		x	x
5	andere begeleiders aansturen		x	x
trefwoorden; tijdsplanning, takenverdeling, verantwoordelijkheden				

K/ZW/8.4 Deeltaak: Een klant observeren tijdens het uitvoeren van de activiteit en daarover rapporteren

De kandidaat kan het gedrag van een klant observeren. Door middel van observatie achterhaalt de kandidaat of de activiteit past bij de mogelijkheden van de klant. Daarnaast kan de kandidaat de gegevens rapporteren aan de leidinggevende.

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	op basis van een gegeven opdracht een observatie uitvoeren	x	x	x
2	mondeling en schriftelijk rapporteren over de observatie aan de leidinggevende	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Zorg en Welzijn zijn op deze deeltaak van toepassing:

- A1, 6, 7
- B 7 t/m 10, 12, 13

Uitwerking

K/ZW/8.4.1 op basis van een gegeven opdracht een observatie uitvoeren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een objectieve observatie uitvoeren aan de hand van gegeven observatiepunten	x	x	x
2	een individu tijdens een activiteit observeren	x	x	x
3	een groep deelnemers observeren	x	x	x
trefwoorden; observatielijst, actief, passief, communicatie, groepsdynamiek, groepsrollen, verbale en non-verbale houding				

K/ZW/8.4.2 mondelling en schriftelijk rapporteren over de observatie aan de leidinggevende

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	een objectieve schriftelijke observatie opstellen	x	x	x
2	objectief mondelling rapporteren	x	x	x
3	de privacy van de klant respecteren	x	x	x
4	schriftelijk rapporteren (met behulp van ICT)	x	x	x
trefwoorden; objectief, subjectief, overdracht, gesprekstechnieken, normen en waarden, e-mail				

Doorstroom mbo

Dit keuzevak biedt doorstroommogelijkheden naar de volgende kwalificaties binnen het mbo:

- Helpende Zorg en Welzijn niveau 2
- Medewerker maatschappelijke zorg niveau 3
- Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg niveau 4
- Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen niveau 4
- Sociaal-maatschappelijke dienstverlener niveau 4